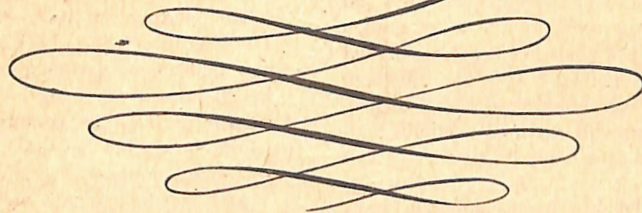

van Mens tot Mens

Orgaan van de Ver. voor Maatschappelijk Werk op Humanistische grondslag „Humanitas” en het Humanistisch Thuisfront

Waarom Maatschappelijk Werk op Humanistische Grondslag

Toen wij in Mei 1945 — onmiddellijk na de bevrijding — door de oprichting van „Humanitas” een begin maakten met het verrichten van maatschappelijk werk op humanistische grondslag, waren wij er op voorbereid, dat wij voor grote moeilijkheden zouden komen te staan. Wij plachten in die tijd tot elkaar te zeggen: als wij over 10 jaar maar zo ver zijn, dat wij de ergste kinderziekten te boven zijn gekomen, als wij dan maar een gezonde basis hebben, waarop wij rustig kunnen voortbouwen aan de verdere ontwikkeling, dan mogen wij al echt dankbaar zijn.

De moeilijkheden zijn ons inderdaad niet bespaard gebleven en menigmaal hebben wij ons hart vastgehouden, gekweld door bange vrees, dat wij het niet halen zouden. Maar op het kritieke moment kwam er dan toch telkens weer uitkomst. En thans — na 7 jaar — mogen wij constateren, dat wij altijd nog leven, al blijven de kinderziekten ons bij voortduring bedreigen. Maar ja — wat wil men? De 10 jaren zijn nog niet om en wij hebben nog 3 jaren vóór ons om ook die laatste narigheden de baas te worden en uit te groeien tot een gezond kind, dat de verdere toekomst met wat meer gerustheid tegemoet kan zien.

Wie uit het voorgaande de indruk mocht hebben gekregen, dat wij onder al dit geploeter nog al laconiek blijven en de moeilijkheden niet al te zwaar opnemen, is er intussen bepaald naast. Het zijn moeilijke jaren geweest, die ons veel hoofdbreken hebben gekost en ons dikwijls wanhopig maakten, vooral om de soms bijna ondraaglijke spanning tussen de enorm uitgebreide en uiterst belangrijke taak, welke wij vóór ons zagen, en de beperkte mogelijkheden, waarover wij beschikten. De verleiding is dan niet gering om toch maar te proberen verder te springen dan de polsstok lang is, waaruit weer nieuwe moeilijkheden en spanningen ontstaan. De goedgemeende raad om het dan wat voorzichtiger aan te doen en geen risico's te nemen, die niet vooraf behoorlijk gedekt zijn, is wel erg goedkoop. Want deze verstandige en bedachtzame lieden hebben blijkbaar geen besef van het heilige moeten, dat ons drijft. Tallozen onder onze

medemensens verkeren in nood en hebben dringend behoefte aan hulp en bijstand. Wij mogen ons daarvan niet afmaken met de dooddoener, dat deze hulpbehoevenden zich dan maar moeten wenden tot burgerlijk armbestuur of gemeentelijke dienst voor sociale zaken of een andere instelling, die zich met dergelijke hulpverlening bezighoudt. Ik zou daar vrede mee hebben, als het alleen om materiële hulp ging. Maar wij weten nu toch langzamerhand wel, dat er naast stoffelijke nood ook veel geestelijke en zedelijke nood is: mensen, die het leven niet meer aan kunnen, die met moeilijkheden zitten, waarvoor zij zelf geen oplossing zien, die worstelen met gebreken of karakterzwakheid, kinderen, die opgroeien in een verkeerd milieu; ouden van dagen, die zo grote behoefte hebben aan een beetje zon op hun laatste levenspad; en zo vele anderen.

Het zal nu zo langzamerhand ook wel doorgedrongen zijn, dat doeltreffende hulp in zulke gevallen slechts geboden kan worden op grondslag van een levensbeschouwing. Hoe zou men iemand, die zijn levensmoed verloren heeft, nieuwe levenskracht kunnen schenken, hoe zou men een uitweg kunnen wijzen uit moeilijkheden van geestelijke of zedelijke aard, hoe kan men de wilskracht sterken, kinderen opvoeden, bejaarden wat zon brengen, wanneer bij dit alles niet een levensbeschouwing op de achtergrond staat? In kerkelijke kringen heeft men dit al lang begrepen; daar heeft men al sinds lang leren inzien, dat wij van onze verantwoordelijkheid tegenover de hulpbehoevende medemens niet af zijn door hem een aalmoes toe te steken. Wat van ons gevraagd wordt, is menselijk mededogen, oprecht medeleven, een zich zorgzaam verdiepen in het zieleleven van hem of haar, die in zijn nood tot ons komt. Doeltreffend kan alleen zijn een totale hulp, op de mens-zelf gericht, een hulp, die de mens opheft en zijn zelfbewustzijn versterkt.

In buitenkerkelijke kringen bestond tot aan de tweede wereldoorlog maar matig begrip voor deze kant van de sociale zorg. Voor zover deze kringen socialistisch waren

georiënteerd, leefde sterk de opvatting, dat hier allereerst een taak lag voor de overheid; voor zover zij een liberaal merkteken droegen, lag het accent sterk bij de materiële hulp, terwijl voor het overige men het zocht in de neutraliteit.

Wat die neutraliteit betreft — voor velen nog altijd de hoogste wijsheid — dringt zich als vanzelf een vergelijking op met de openbare school, die in de tweede helft van de vorige en in het begin van deze eeuw, volkomen in strijd met de oorspronkelijke bedoeling, ook dreigde te verzanden in een bloedeloze neutraliteit. En, zoals het besef groeit, dat dit soort neutraliteit de dood betekent voor de openbare school, zo is na de tweede wereldoorlog ook het begrip ontwaakt, dat in het maatschappelijk werk al evenmin neutraliteit zonder geestelijke inhoud een betrouwbare gids kan zijn.

Voor ons staat het vast, dat het maatschappelijk werk alleen tot bevredigend resultaat kan leiden, als het gedragen wordt door een levensbeschouwing en dat voor buitenkerkelijken dit alleen kan zijn een humanistisch getinte levensbeschouwing.

Dit laatste wil ik heel kort nog even toelichten. Kenmerken van het humanisme zijn voor mij de visie op de mens als drager en schepper van geestelijke en zedelijke waarden, het uitgaan van een boven-persoonlijk en boven-tijdelijk normbesef en als consequentie daarvan de eerbied voor de menselijke persoonlijkheid. Het humanisme gaat uit van de mens, maar niet, zoals tegenstanders dikwijls menen, van de mens, zoals hij is, neen, van de mens, zoals hij behoort te zijn. En dan zien wij de mens met een dubbele opdracht: hij heeft te werken aan zichzelf, eigen aanleg tot de rijkst mogelijke ontplooiing te brengen, maar tegelijkertijd zijn plaats te vinden in de gemeenschap, met besef van zijn aandeel in de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het lot dier gemeenschap. Alleen zó opgevat, mag het humanisme er aanspraak op maken naast het christendom pijler te zijn, waarop de Westerse beschaving steunt. Want deze beschaving is slechts denkbaar op basis van een vrije ontwikkeling der persoonlijkheid in het kader van een door zedelijke banden bijeengehouden gemeenschap.

Daarin ligt nu de betekenis van het humanisme voor het maatschappelijk werk onder de buitenkerkelijken. Want dit zijn de beide grote krachten, die de ontwortelde of de ontspoorde mens weer omhoog kunnen heffen: de ontdekking van de eigen mogelijkheden, die ten slotte in ieder mens besloten liggen, en het opgenomen worden in een gemeenschap, die hem welwillend gezind is. Verschillende voorbeelden zouden zijn te noemen, hoe het mogelijk is gebleken een mens of een gezin weer tot nieuw leven te wekken door aan te sluiten bij een hobby of enig ander spoor van wezenlijke belangstelling, dat in vrijwel ieder mens nog wel verscholen ligt. En hetzelfde geldt voor het betrekken van de ontwortelde mens in een kring, waarin hij zich thuisvoelt.

Wij achten deze arbeid van de grootste betekenis, niet alleen om het menselijk geluk, dat hij brengt zowel aan hem, die geeft, als wie ontvangt, maar niet minder vanwege de maatschappelijke kant. Niet genoeg kan herhaald worden, dat onze Westerse beschaving een periode van zware beproeving tegemoet gaat. Of zij zich als waardevolle factor in de worsteling der mensheid naar omhoog zal kunnen handhaven, hangt niet alleen af van haar militaire krachtsinspanning, maar veel meer nog van de innerlijke zedelijke kracht, welke zij zal weten op te brengen. En daarbij komt het aan op de individuele men., ook de zwakke, de ontwortelde, de hulpbehoevende mens. Laten wij dezen aan hun lot over, dan vormen zij zieke plekken in het lichaam der maatschappij, erger nog, dan dreigen zij te worden tot besmettingshaarden, die ook anderen aansteken. Want wij leven in een tijd, waarin velen te gemakkelijk geneigd zijn zich maar op de stroom te laten meedrijven. Een nog verdere verzwakking van het persoonlijke verantwoordelijk-

heidsbesef is daarom het grootste gevaar, dat de Westerse beschaving bedreigt.

Men zou verwachten, dat dit opleven van de belangstelling voor geestelijke vraagstukken en voor een levensbeschouwelijk georiënteerd maatschappelijk werk in buitenkerkelijke kringen de hartelijke instemming zou vinden bij ieder, wien de Westerse beschaving ter harte gaat. Voor sommige kerkelijke kringen blijkt het echter moeilijk de juiste houding tegenover dit nieuwe verschijnsel te vinden. De waarde er van geheel ontkennen gaat moeilijk, want dit zou betekenen, dat men het geestelijk nihilisme prefereert boven bewust geestelijk leven, een afglijden naar de leegte, waarin persoonlijke verantwoordelijkheid niet meer gekend wordt, boven het bewust aankweken van het besef van persoonlijke verantwoordelijkheid.

Met een erkenning van de waarde, die het humanisme uit dit oogpunt heeft, zouden wij al tevreden zijn. Dat de waarde van het humanisme en het maatschappelijk werk op humanistische grondslag een andere is dan die van christendom en kerkelijke zielszorg, wordt door ons niet betwist. Maar minister Mulderij moet begrijpen, dat het ons te machtig wordt, als hij ons voor de voeten gooit, dat wij stenen geven voor brood. Stenen liggen wel erg zwaar op de maag. Daarom kunnen wij, al is het blijkbaar niet zo kras bedoeld, uit zo'n uitlating moeilijk anders opmaken dan dat de betekenis, die onze arbeid hebben kan voor het leven van de individuele mens en voor het versterken van de innerlijke kracht van West-Europa, volkomen wordt miskend.

Van harte hoop ik, dat dit door ons betreunde conflict geen te scherpe vormen zal gaan aannemen. Wij hebben gezamenlijk de wacht te betrekken voor de Westerse beschaving en in dergelijke tijden van spanning past geen onderling gekrakeel. Wat ons betreft, willen wij graag aan een redelijke oplossing medewerken, maar deze zal moeten berusten op de erkenning van ons recht — een recht, dat voor ons ook een plicht is — om de helpende hand uit te steken naar medemens, die in nood verkeren.

Laat ons dan echter begrijpen, dat de kans om begrip en waardering voor ons streven te vinden groter wordt, naarmate wij ons met meer overtuiging en toewijding geven aan het werk, in welks dienst wij ons hebben gesteld, naarmate wij onze arbeid beter verrichten.

De mogelijkheid daartoe willen wij u gaarne bieden. Wij zitten — het hoge woord moet er uit — weer eens in een impasse. Onze inkomsten houden de uitbreiding van het werk niet bij. Onze begroting voor dit jaar sluit met een aanzienlijk tekort. Alle krachten zullen moeten worden ingespannen om dit gat te stoppen en het schip drijvende te houden. Want er wacht al weer nieuw werk, het ter hand nemen van de arbeid als voogdijvereniging, gepaard gaande met de opening van een kindertehuis. Maar het is wel duidelijk, dat de risico's te zwaar worden, als wij er niet in slagen eerst het bestaande tekort weg te werken. Welnu, wij komen al een heel eind, als wij 1000 mensen bereid vinden ieder f 10 bij te dragen. Het restant zal dan moeten komen uit busjes en lijsten, waarover op dit congres nog wel nadere mededelingen volgen.

Ik doe een dringend beroep op aller medewerking, ook van buitenstaanders, om deze financiële actie te doen slagen. Dit slagen is volstrekt nodig om ons werk in het verste tempo te kunnen blijven uitbouwen. Hoe noodzakelijk en belangrijk dit is, hoop ik u voldoende duidelijk te hebben gemaakt. Laten wij dan alle krachten samentrekken, kleinmoedige overwegingen op zij zetten en met vaart en élan het werk aanpakken, dat ons wacht.

Met deze wens verklaar ik het congres voor geopend.

Mr Dr J. IN 'T VELD

(Openingsrede van de voorzitter op het Congres 1952).

UIT DE PRACTIJK

2

Het eerste bezoek aan de ouders van Jantje wordt door talrijke bezoeken gevolgd en omdat de gezinsvoogd zich kan indenken in de gedachtenwereld en de levensomstandigheden van het gezin, kan het gezin hem begrijpen en zich door hem begrepen voelen en durft men zich tegenover hem te uiten, terwijl hij toch een bepaalde gezagspositie behoudt. Voor dit laatste moet de gezinsvoogd steeds blijven waken.

Met de moeder is het goede contact eerder bereikt dan met de vader; zij voelt direct aan dat zij haar kind te kort heeft gedaan en zij zal zich inspannen haar moederlijke taak beter dan voorheen te vervullen, vooral nu ze weet, dat er iemand naast haar staat, die haar in die taak zal bijstaan en steunen, die geheel belangeloos de belangen van haar kind zal behartigen. Met de vader duurt het langer, alvorens het gewenste contact tot stand is gekomen.

Hij gevoelt zich aanvankelijk beledigd, dat hij iemand naast zich krijgt, die hem moet helpen zijn kind op te voeden; dat kan hij, die zoveel praats heeft als hij zich tussen zijn kameraden bevindt, toch wel. Wie kan dat nu niet, een kind opvoeden. Dat is toch heel gewoon werk!

De gezinsvoogd voelt al heel spoedig aan uit welke hoek de wind waait bij de vader en zeer terecht dringt hij zich niet op. Hier moet iets groeien. Hij heeft al heel gauw door, dat de vader van zijn dagelijkse arbeid houdt, dat hij het prettig vindt, als met hem over zijn werk, zijn verhouding met de medearbeiders en zijn verhouding tot zijn patroon gesproken wordt. Dit grijpt hij aan om het contact met de vader aan te halen: er wordt gesproken over de arbeid in het bijzonder en in het algemeen; over politieke en maatschappelijke vraagstukken en al lopen de meningen meer dan eens uiteen, het geeft niet. Men gaat elkaars standpunt begrijpen en.... waarden.

Dit alles kost de gezinsvoogd verbaasd veel tijd en het is goed, dat hij zelf een gezin heeft, waarin de verhoudingen allerprettigst zijn en waarin meegeleefd wordt met het werk van man en vader. En hoe gaat het met ons Jantje en zijn juf. Ons ventje klaart helemaal op; elke morgen komt hij schoon gewassen en op tijd op school. Dat is al een enorme vooruitgang. Zijn moeder zorgt er voor dat hij 's avonds om zeven uur, uiterlijk half acht in zijn bed ligt. Zij heeft dan nog even de tijd om zijn kleertjes na te zien, want och, in een oud, bijna versleten broekje en blouse komt zo gauw een scheur en die kousjes zijn zo vaak stuk. Daar moet nu eenmaal de hand aan gehouden worden.

„Ja, mijnheer er is veel werk aan, maar och de schooljuffrouw vindt het zo fijn als Jantje er uitziet gelijk andere kinderen”.

Jantje zelf vindt het nu heerlijk op school; hij wordt door zijn klasgenootjes gewoon behandeld; ze mijden hem nu niet meer en hij wordt gewoon in hun spel opgenomen. Hij is altijd op tijd op school en behoeft dus niet meer om kwart over negen of half tien angstig de deur te openen en met een schuchter, verlegen gezicht zijn plaats op te zoeken. Nu heeft hij voor het begin der school gelegenheid om met vriendjes op de speelplaats te hollen en te draven of een balletje te trappen.

Zienderogen is Jan bezig te veranderen.

En de juf!

Elke keer als de gezinsvoogd op school komt om eens te zien hoe het met zijn pupil gaat, komt de onderwijzeres hem glunderlachend tegemoet en neemt zij hem mee naar binnen om het werk van Jantje te laten zien. „Moet u eens kijken wat een verschil in schrift nu of twee maanden geleden; en dan zijn sommerschrift, eerst alles fout en slordig, nu maar sporadisch een fout en veel en veel netter. En dan moet u Jan eens horen lezen; ik zal hem gauw eens halen dan kunt u zelf horen hoe goed hij al leest en hoe hij het gelezene begrijpt. Zijn tekenschrift moet u eens zien: wat aardige tekeningetjes weet hij te maken en wat kan hij daarbij grappig vertellen wat hij bedoelt met die uitbeeldingen. Hij, het stille afgezonderd kind van vroeger, durft zich nu te uiten.

Vindt u dat alleen al niet een reuze vooruitgang.” Zo gaat deze jonge, frisse en optimistische leerkracht voort. Zij heeft gevoel voor haar klasje en oog voor het geval. Gelukkig zijn de kinderen en de ouders, die zo een leerkracht treffen, welke toch een deel van de opvoedingstaak van de ouders overneemt.

En de gezinsvoogd?

Ook hij is blij dat hij deze nieuwe, maar moeilijke functie er bij genomen heeft. Zijn verhouding tot het gezin wordt steeds prettiger. Niet alleen komt hij in het gezin, maar ook laat hij Jantje zo nu en dan bij zich thuis komen en zorgt er daarbij voor, dat dit niet een „op rapport komen”, maar dat er een ongezochte gelegenheid voor gevonden wordt. „Jantje als mijn vrouw jarig is, mag jij haar komen feliciteren”. Of „Jantje, als jij je rapport van school voor de Paasvacantie meekrijgt, moet je eerst vlug naar huis gaan en het vader en moeder laten zien en dan er mee gauw even bij mij komen, want ik ben ook erg

nieuwsgierig hoe het met je gaat”.

Door zo op te treden blijft tussen gezin en gezinsvoogd een zuivere verhouding en wordt hij gezien als de medebouwer en niet als de indringer, die men het liefst maar zo gauw mogelijk kwijt wil zijn en waarmee men niet vertrouwelijk wil worden. Als dat de sfeer moet worden, waarin men moet samenwerken, dan is het mooie van het werk afgenomen en dan zullen de resultaten zeer matig zijn. In onderling vertrouwen en in volledige samenwerking moet hier iets worden opgebouwd, dat is in het belang van de betrokkenen, d.w.z. in het belang van ouders en kind, maar zeer zeker ook een groot maatschappelijk, sociaal belang.

In zijn driemaandelijke rapporten aan de kinderrechtter kon de gezinsvoogd aanvankelijk niet anders dan een gunstig oordeel geven, maar toch, als aan het eind van het toezichtjaar de vraag wordt gesteld „Kan uw taak als geëindigd worden beschouwd”, dan moet het antwoord luiden: neen, ik durf het gezin nog niet los te laten; ik ben bang, dat het straks weer in de oude fout zal vervallen.” Dat antwoord wordt gegeven nu eerst overleg met het gezin gepleegd te hebben en natuurlijk gaat de kinderrechtter met dit advies accoord.

Hoe voorbeeldig en mooi alles nu gaat, toch zullen er nog eens moeilijkheden ontstaan die tactvol moeten worden opgelost, om het vele dat reeds bereikt is, niet weer in een slag te vernietigen.

G.

MILITAIRE ADRESSEN

Het Humanistisch Thuisfront rekent zich o.a. tot taak het leggen en onderhouden van contact met militairen in Nederland, Nieuw-Guinea, West-Indië, Korea en met de militairen in de hospitaal- en sanatoria, door het zenden van persoonlijke brieven, boeken, tijdschriften etc. Desgewenst geeft het Humanistisch Thuisfront ook raad, hulp en bijstand in al die gevallen, waarin militairen of hun familie dit behoeven. Militairen of familie van militairen, die dit contact met het Humanistische Thuisfront op prijs stellen, kunnen militair adressen zenden aan het Centraal Bureau, Hekelveld 16 te Amsterdam, telefoon 38583.

1000
maal
10

Wij houden in „Humanitas” van het stellen van getallen om daarmee aan te geven welk doel wij binnen een zeker tijdsverloop willen bereiken. Wij hebben de leuze aangeheven „ieder lid wint een lid” of wel $1 + 1 = 10.000$. Wij streven er dus naar de 10.000 leden zo snel mogelijk te bereiken, nog steeds komen uit allerlei afdelingen berichten binnen over de ledenwinst die bereikt is, wij rekenen er op dat wij per 30 Juni kunnen afsluiten met een flinke ledenwinst.

En terwijl wij met deze actie bezig zijn is op het uitstekend geslaagde congres te Arnhem (zie het korte verslag elders in dit nummer) een nieuwe actie gestart onder de geheimzinnige naam „1000 x 10”. Wat is de betekenis van deze merkwaardige benaming?

De begroting van het jaar 1952 sluit met een nadelig saldo van f 12.500. Het is uiteraard onmogelijk het werk voort te zetten indien dit tekort niet wordt weggewerkt. En daartoe dient deze nieuwe actie onder de geheimzinnige naam „1000 x 10”. Indien wij er in slagen 1000 x f 10 bijeen te brengen in eigen kring is het grootste deel van het tekort verdwenen, het overige bedrag hopen wij op andere wijze te kunnen vinden.

Hoe voeren wij deze actie?

Iedere afdeling is in het bezit van een aantal lijsten. Het is de bedoeling dat op deze lijsten een bedrag van minstens f 10 wordt getekend, iedere bijdrage is dus welkom, laat uw medelid die bereid is met de lijst te werken niet tevergeefs aan uw deur komen,

**Geef met gulle hand
wat u missen kunt**

Daarnaast is het natuurlijk ook mogelijk een bedrag van f 10 ineens te betalen, ook veelvouden van dit bedrag zijn van harte welkom. Wellicht kunt gij op

Het komt in de bus

1000 x 10

- * Ons maatschappelijk werk verbeteren?
- * Onze organisatie versterken?
- * Natuurlijk!
- * Maar.... daarvoor is het nodig alle krachten in te spannen.
- * Helpt daarom allen mee het tekort weg te werken.
- * Daarom helpt allen mee het tekort weg te werken.
- * Daarom hopen wij vele bijdragen te ontvangen op giro 582000 van Humanitas, Vondelstraat 61 te Amsterdam.

Wij hopen dat u ook zult zeggen:
1000 x 10? Het komt in de bus!

fabriek of kantoor onder uw collega's een bedrag bijeenbrengen voor ons werk. Rechtstreekse bijdragen zijn hartelijk welkom op postgirorekening no 582.000 onder vermelding „1000 x 10”. Indien ieder lid meewerkt zullen we zeker slagen in de opzet het dreigende tekort op de begroting weg te werken.

Na een korte inleiding over de opzet van deze actie door de penningmeester en een gloedvol woord van de voorzitter die er op wees dat het bestaan van „Humanitas” op het spel staat, besloot het congres enthousiast deze actie te voeren. Het bleef niet bij dit besluit, het congres moest enkele minuten geschorst worden om de eerste bijdragen in te

zamelen. De 130 aanwezigen brachten spontaan een bedrag van f 390 bijeen.

Humanitas telt ruim 6200 leden en 3800 leden van de sectie gezinsverzorging. Aan u de conclusie wat deze actie kan opbrengen indien allen meedoen.

Wij wagen ons niet aan voorspellingen, maar wij geloven dat „t er in zit”. Laten wij gezamenlijk aan het werk gaan, laat ons tonen dat wij ernst maken met de opbouw van het maatschappelijk werk.

En dus....

„1000 x 10” of f....

P.S. Denkt U ook aan de ledenwinactie, ieder lid wint een lid.

Ons congres

Het congres te Arnhem ligt al weer enige tijd achter ons en wie genoodzaakt is in ons ledenorgaan in een kort overzicht een indruk te geven van dit evenement in onze vereniging heeft het voordeel dat hij door het tijdsverloop een iets objectievere beoordeling kan geven.

Wat was het hoogtepunt van het congres?

Waren het de beide inleidingen van onze vrienden Ploeg en Van der Waerden over het reclasseringswerk en de verhouding tot het Nederlands Genootschap tot Reclassering met de daarbij behorende geanimeerde discussie.

Was het de voortreffelijke inleiding van Ph. v. Praag over het kinderschermingswerk in het algemeen (naar aanleiding van het zgn. rapport „Overwater”) en het voogdijwerk van „Humanitas” in het bijzonder.

Waren het de discussies over de organisatorische vraagstukken die in zo vriendschappelijke en begripvolle sfeer werden gehouden.

Of was het meest indrukwekkende moment de spontane inzameling van de 1000 x 10 actie die in zo'n korte tijd een bedrag van f 390 opleverde? Als penningmeester kun je bij een dergelijk bewijs van medeleven bijna niet meer objectief blijven en heb je de neiging dit als het meest indrukwekkende moment te zien.

Toch meen ik dat de inleidingen en de daarop gevolgde discussies voor „Humanitas” in de naaste toekomst van grote betekenis zullen blijken te zijn. De scholing van onze vrijwillige medewerkers(sters) is van enorm grote betekenis, ook deze inleidingen hebben daartoe bijgedragen. Bij de discussie op de Zaterdagavond ontbrak de komische noot niet, de beeldspraak door een der afgevaardigden gebruikt en door anderen overgenomen leidde ten slotte tot een Babylonische spraakverwarring.

Ten slotte een korte opsomming van enkele zakelijke besluiten.

Het congres koos in het Centraal Bestuur enkele nieuwe leden, te weten de heren W. Booy, R. v. d. Burg, mr P. van 't Hoff en mr Kappeijne van de Coppelo. Besloten werd het overleg met het Nederlands Genootschap tot Reclassering over de samenwerking voort te zetten.

Het besluit om een 1000 x 10 actie te voeren tot dekking van het tekort is reeds gememoreerd. Met het Humanistisch Thuisfront zal overleg gepleegd worden over de samenwerking in de naaste toekomst. Het congres besloot voorts om ook dit jaar de proef met de kinderuitzending naar pleeggezinnen voort te zetten.

Altijd tegen

Zo langzamerhand zult u het wel weten; mijn enige uitgangspunt is, dat ik altijd tegen ben.

Dit standpunt is, meen ik, een buitengewoon gemakkelijk standpunt. Toch, in de praktijk loop ik er wel eens mee vast..... Menigmaal heb ik het uitgesproken, ik ben tegen verabsolutering!

„Maar”, heeft een kennis van mij, die heel spits is, gevraagd, „als jij nou tegen verabsolutering bent, is het dan niet onjuist dat je je tegen-zijn verabsoluteert?”

Eerlijk gezegd, ik zit een beetje met die vraag. U begrijpt, ik ben even sterk tegen het konsekwente, als tegen het niet-konsekwente en de konsekwentie is, moet dus zijn. dat ik ook tegen het „altijd tegen-zijn” ben.

Als u dit niet begrijpt, dan ligt het aan u, het is, mij dunkt, duidelijk genoeg.

Nogmaals ik ben tegen het „altijd tegen-zijn” Houdt dat dus in, dat ik niet meer tegen, maar voor iets ben?

Laten we eens redeneren.

Ik ben tegen financiële tekorten.

Ik heb er in mijn jonge jaren sterk aan geleden, ik heb er later hardnekkig en fel tegen gevochten, maar nog altijd haat ik financiële tekorten.

Op het congres van „Humanitas” heeft de voorzitter onthuld, dat de penningmeester met een groot financieel tekort zit. Mijn eerste reactie is: laat hem er mee zitten.

Ik heb toch dat tekort niet veroorzaakt. Dat is de schuld van die penningmeester of van de voorzitter, of van het dagelijks bestuur van „Humanitas”. Ik heb er niets mee te maken. Laat In 't Veld, Ploeg, Van der Lende, Landman, De Bruyn of hoe die andere leden heten mogen, dat vraagstuk maar oplossen.

Maar ja, mijn jeugdhinneringen laten mij niet los, ik haat financiële tekorten en als ze er zijn dan moeten ze worden weggewerkt.

Het is me ook maar geen sommetje: 1000 maal 10 of 10 maal 1000, ik heb me laten vertellen, dat Jo de Bruyn op het congres een vurige speech heeft afgestoken en dat de congresgangers toen maar

Het is uiteraard onmogelijk in de beperkte ruimte over een congres van twee dagen een volledig verslag te geven. Wij zullen in de eerstkomende nummers op onderdelen van het congres zeker terugkomen en ook enkele belangrijke passages uit het jaarverslag onder de loupe nemen.

Als we het geheel overzien kunnen wij maar tot één conclusie komen:

Het was een uitstekend congres dat ons gesterkt heeft om de dagelijkse taak weer met opgewektheid te verrichten.

J. de B.

dadelijk in hun portemonnaie of vestzak hebben gelast.

Ik was er niet bij en dus heb ik niet behoeven te demonstreren, dat ik altijd tegen ben en dus lekker niet meedoe.

In de krant heb ik gelezen, dat ze alvast f 390 bijeengebracht hebben. Ze voeren nu een actie, om 1000 lieden bereid te vinden, ieder f 10 te storten. Natuurlijk ben ik tegen die actie. Ik voel niets voor al dat gebedel. Laten ze daar zuiniger zijn op het Centraal Bureau. Hun brieven op tijd verzenden en geen vermelding „expressie bestelling” Daar ben ik gloeiend tegen! Dat kost extra-porti, dat veroorzaakt tekorten en tekorten haat ik.

Laat ze maar tobben, daar in de Vondelstr. 61. Ze behoeven mij niet te vertellen, dat 1000 maal 10 is 10 maal 1000.

Dat wist ik al lang.

Genoeg van die actie. Als altijd: ik ben tegen!

Piet van de Tegenkant.

P.S. Ik ben tegen verabsolutering. Ik heb de eerste f 400 volgemaakt en stiekum mijn eerste tientje gestort.

Dit is geen aanmoediging voor het maken van meer tekorten. Denk er om, ik ben tegen recidieve.

P. v. d. T.

TELKENMALE GECONFRONTEERD

Over de geestelijke verzorging van militairen op humanistische grondslag is de laatste tijd veel geschreven en gesproken. Vanuit ons eigen standpunt bekeken is dit een verheugend verschijnsel, omdat daaruit duidelijk blijkt, dat aan de humanistische levens- en wereldbeschouwing niet zonder meer kan worden voorbijgegaan. Als gevolg daarvan is in kerkelijke kringen een sterke behoefte ontstaan aan voorlichting over deze levens- en wereldbeschouwing, omdat zoals uit het voorwoord tot het rapport „Humanisme en Humanistische geestelijke verzorging”, geschreven door prof. mr I. A. Diepenhorst, blijkt, dat men in deze kringen telkenmale geconfronteerd wordt met dit vraagstuk. Op dit rapport, dat werd uitgegeven door de Commissie voor de Geestelijke Verzorging van de militairen, subcommissie van het Contact in Overheidszaken, in samenwerking met Protestants Interkerkelijk Thuisfront, hopen wij t.z.t. nog eens nader terug te komen.

Op dit ogenblik willen wij ons beperken tot enkele uittreksels uit pers- en Kamerverslagen, waarin sprake is van humanistische geestelijke verzorging. Uiteraard geven wij hierbij ook de meningen weer van andersdenkenden.

Uit Het Vaderland van 28 Febr. 1952:

In zijn Memorie van Antwoord zegt ir C. Staf, minister van Oorlog en Marine, ten aanzien van de geestelijke verzorging van de Nederlandse militairen: „dat de buitenkerkelijken en de humanistische groep niet mogen worden verzeeld. Door steun aan militaire tehuizen kan aan bepaalde wensen tegemoet worden gekomen”, maar hij meent „dat naast de aalmoezeniers en veldpredikers niet kan worden overgegaan tot de aanstelling van geestelijke verzorgers met humanistische levensopvattingen”. De minister motiveert dit met te zeggen, dat „de vertegenwoordigers der kerken door historie en traditie een bijzondere plaats in de krijgsmacht hebben, en dit niet alleen in ons land, maar vrijwel in alle legers van andere landen”.

In het verslag van de Eerste-Kamervergadering van 12 Maart jl. vermeldt de N.R.C. van 13 Maart met betrekking tot de geestelijke verzorging (Oorlog en Marine):

De heer Algra (a.r.), gekant tegen toelating van humanistische geestelijke verzorgers, verduidelijkt zijn standpunt „door te stellen, dat geestelijke verzorging ten slotte bedoelde, bijstand te verlenen aan gewonden en stervenden op het slagveld. Wie de boodschap van Jezus niet meebrengt” zo zegt hij „kan men niet toevertrouwen het laatste woord tot deze jongens te richten”.

Commentaar N.R.C.: De heer Algra vraagt zich blijkbaar niet af, of deze boodschap voor de niet-christelijke soldaten iets te zeggen heeft of niet.

De heer De Dreu (P. v. d. A.) „vroeg zich af, waarom in het leger niet hetzelfde kon geschieden, als wat in de kampen van de D.U.W. reeds met succes wordt toegepast”.

De heer Wendelaar (v.v.d.) meende zelf humanistisch te denken en daarom als humanist... over deze aangelegenheid mee te kunnen praten. Hij was van oordeel, „dat de buitenkerkelijken nog meer verzorging nodig hebben dan de kerkelijken”. „Ook onder hen bevinden zich velen die hunkeren naar geestelijk voedsel, ook al zoeken zij dit niet altijd op de traditionele plaats”.

Hij achtte het humanisme meer een levenshouding dan een levensleer en daarom ongeschikt om aan militairen onderwezen te worden. Ten slotte vroeg dit Kamerlid zich af, gezien de eenzijdige samenstelling van haar bestuur, of het Humanistisch Verbond wel het humanisme vertegenwoordigde. Hij wilde daarom voorzichtig zijn met het Humanistisch Verbond, „omdat deze organisatie uittalingen, welke uiting geven aan een dergelijke vijandigheid, scheen te tolereren”. (Bedoeld wordt vijandigheid tegen het geloof, Red.).

De strekking van een artikel in de *Leidse Courant* (r.k.) van 18 Maart, naar aanleiding van een uittaling „Stenen voor Brood” komt op het volgende neer:

De uittaling „Stenen voor Brood” heeft wrok gewekt bij de humanisten, „die het toch erg goed bedoelen”, ofschoon het volgens het blad voor „een christenmens niet makkelijk is te achterhalen, wat zij bedoelen”.

Zich verdiepend in de beginselverklaring van het Humanistisch Verbond, komt de schrijver van het artikel er toe te menen, dat het daarin gebodene „inderdaad niet naar brood smaakt”. Het was volgens hem zelfs vrij smakeloos, en hij komt daarbij tot de conclusie, dat „een humanist er op den duur niet genoeg zielsversterking in vindt”. Een humanist zou ten slotte hongerig worden (door het nuttigen van dat smakeloze brood) naar „hogere levenswaarden”. De honger zou dan gestild kunnen worden via de wijd geopende deuren van het christendom.

Het nut van het Hum. Verbond ligt volgens de schrijver in het feit, dat het Hum. Verbond de buitenkerkelijke mens zal behoeden voor „afglijden naar volslagen nihilisme” en zelfs als „deurtje voor nihilisten om zich weer eens te gaan bezinnen op de diepste levensvragen”. Maar eenmaal binnen de deurtjes van het Hum. Verbond blijft men daar niet staan” want het Hum. Verbond weet er zelf geen antwoord op te geven”. (Een soort anti-chambre dus, Red.).

Voorts beweert de steller, dat aan de afwijzende houding van de ministers mede ten grondslag lag het feit, „dat het Verbond een genootschap is van zeer

beperkte omvang en door zijn vage doelstelling niet geeigend is de massa te boeien”. Als bewijs voor deze stelling geldt de *onderstelling*, dat alhoewel een groot aantal Nederlanders bij de laatste volkstelling had opgegeven, dat zij niet tot enig kerkgenootschap behoorden, dit „gelukkig niet inhoudt, dat zij alleen maar geloven in de „zedelijke waarde van de mens”, zoals het humanisme. Het zou „een ontzaglijke geestelijke verarming betekenen, indien de bedoelde buitenkerkelijken hun steun op de „voorzienigheid” zouden prijsgeven voor een steunen op de geestelijken en zedelijke waarden van de mens”.

Het artikel wordt besloten met een aantal conclusies, te weten:

- dat het onverantwoordelijk zou zijn het Hum. Verbond te erkennen als geestelijke richting voor alle buitenkerkelijken;
- dat het Hum. Verbond niets kan geven omdat het zelf armer aan inhoud is;
- Dat het Hum. Verbond voor hen, die volslagen nihilist zijn — ondergegaan in het „historisch-materialisme” — met zijn (geheel in de lucht hangende) erkenning en verheffing van de geestelijke en zedelijke waarde van de mens, een deur kan openen. En niet meer dan dat.

Aldus de *Leidse Courant*.

Van een geheel andere geestesgesteldheid getuigt de reactie van mr Van Walsum (P. v. d. A.) op de gewraakte uitspraak van minister Mulderij (N.R.C. 17-4-52). Mr Van Walsum, die een geloofsgenoot van de minister is, vond de uitspraak van de bewindsman niet gelukkig. Buitendien sprak volgens hem hier „niet de minister van Justitie, maar de heer Mulderij”. Daar de heer Van Walsum belijdend christen is, kan hij een levensbeschouwing niet op een lijn stellen met het geloof, maar volgens hem „zijn wij nu eenmaal niet langer een christelijke natie, zoals vroeger heeft gegolden”.

Uitsluiting van de humanisten op dit gebied, heeft als gevaar „een bepaalde volksgroep in geestelijk opzicht geweld aan te doen”. Volgens spreker is hier de democratie in het geding. „Het humanisme is een te waardenstroming in ons land en het levert een reële bijdrage tot de opbouw van ons volksleven. Ook wees de heer Van Walsum op de tegenstrijdigheid, dat bij de D.U.W.-kampen wel geestelijke verzorgers worden toegelaten. Door het instellen van een regeringscommissie op zo breed mogelijke basis wil hij voorkomen, dat beslissingen aangaande het al of niet toelaten van geestelijke verzorgers afhankelijk zouden

zijn van het oordeel van individuele ministers.

Ten slotte wees hij er op, dat men geheel vrij moest zijn „het brood te kiezen, waaraan (men) behoefte heeft en dat dus het meeste profijt zal opleveren”.

Uit de N.R.C. van 28 Maart jl. vernamen wij, dat mevrouw Ploeg (P. v. d. A.) gesteund door mevrouw Fortanier (V.v.d.); het gewenst achtte bij het opgeven van de kerkgenootschappen van verscheidene partijen daaraan toe te voegen „dan wel levens- en wereldbeschouwelijke organisatie”. Voornoemde Kamerleden denken daarbij kennelijk aan organisaties als het Hum. Verbond, aldus de N.R.C. Minister Mulderij wees deze uitbreiding van de hand onder motivering, dat „op de volkstellingsformulieren ook alleen sprake was van kerkgenootschappen”.

Mevrouw Fortanier repliceerde met er op te wijzen, dat het Hum. Verbond daar destijds tegen had geïntereesseerd en zij vroeg zich af of deze fout nu moest worden herhaald.

Blijkens de handelingen werd dit voorstel ingetrokken en vervangen door een voorstel van mr Burger (P. v. d. A.). Dit aangenomen voorstel luidt: „het kerkgenootschap waartoe de scheidende partijen behoren, desgewenst organisatie van ideologisch karakter waartoe partijen behoren.”

Uit de Nederlandse Krijgsmans van Maart 1952.

Op de vraag of het humanisme als levens- en wereldbeschouwing gelijkberechtigd is naast de erkende godsdiensten,

geeft de heer W. Nieuweboer een negatief antwoord.

Als wezenlijk onderscheid tussen humanisme en christendom wijst de heer N. op de centrale positie die de mens in de humanistische levens- en wereldbeschouwing inneemt en de betrekkelijkheid en de veranderlijkheid van de normen in tegenstelling tot het christendom, waarin zich alles om de figuur van Christus concentreert, die een absolute en altijd gelijkblijvende betekenis heeft. Zodat erkenning van het humanisme door het christendom verloochening van de Christus zou betekenen en het prijsgeven van de absolute waarde van het christendom, dat door het humanisme immers hoogstens gezien kan worden als een fase in de ontwikkeling van de mensheid.

Tegen het instellen van een door de regering erkend instituut der geestelijke verzorging zijn dan ook onoverkomelijke bezwaren. De heer N. wijst hierbij op de armoede van het humanisme, dat geen boodschap brengt aan de mensen, geen perspectief opent en geen troost geeft.

Bij het oprichten van militaire tehuizen ziet de heer W. Nieuweboer voor de overheid — die wel de unieke waarde van de chr. godsdienst erkent en in zekere zin zelfs het christendom „belijdt” — geen taak. Als er werkelijk behoefte aan is zullen ze er door particulier initiatief wel komen en wanneer deze tehuizen in de praktijk in de behoefte voorzien, kunnen zij ook door het rijk worden gesubsidieerd.

J. T.

In de vacatie

ook zij met vacantie

Onze voorbereidingen zijn nu zo ver, dat er 225 à 250 kinderen zijn, die er zich op verheugen, van de zomer door onze bemiddeling twee weken door te mogen brengen in een gezin „ergens anders” in het land dan waar zij zelf wonen. 250 kinderen, dat betekent tevens 250 pleeggezinnen, en die hebben zich nog lang niet allemaal aangemeld. Toch zijn wij er van overtuigd, dat er genoeg gezinnen te vinden zijn in onze kring, die bereid zijn om een kind, dat op geen enkele andere wijze een verzetje heeft, voor veertien dagen bij zich te laten logeren.

Zoals u weet, is het de bedoeling, dat de kinderen in het gezin op worden genomen, zonder dat daar een geldelijke vergoeding voor wordt gegeven.

Wij komen u thans met grote aandrang vragen of u allen na zou willen gaan of het u niet mogelijk is, ons op de een of andere wijze bij het zoeken naar pleeggezinnen te helpen. De secretaris van uw afdeling zal zeker bereid

zijn tot het geven van de nodige inlichtingen, voorzover er bij u geen plaatselijke of gewestelijke commissie voor onze kinderruitzending is. In verband met de reiskosten zouden wij gaarne meerdere kinderen in een streek geplaatst zien.

Wanneer vele leden een gezin aanbrengen, hebben wij het benodigde aantal in een ommezien bij elkaar, Doet u mee?

Velen gaven reeds gehoor aan ons verzoek, dat ook door Duedalf doorgegeven werd, om, als zij zelf geen kind op kunnen nemen, wat „adoptiegeld” te storten. Onze hartelijke dank! Maar... al zijn we wel voldaan, verzadigd zijn we, ook wat dit betreft, nog lang niet, waarmee ik maar zeggen wil, dat het gironummer van „Humanitas” 582000 is. En u zet er dan wel bij: „Adoptie-Kinderuitzending”.

Dank u allen zeer voor de medewerking!

M. v. G.-L.

NIEUWS

UIT GEWESTEN EN AFDELINGEN

HUMANITAS

AFD. MIJNSTREEK.

Graag maken we van de geboden kans gebruik om ook eens een stukje te plaatsen in het orgaan van „Humanitas”.

Onze afdeling beslaat een reusachtige oppervlakte. Heerlen, Brunssum en Hoensbroek waren het eerst in actie. Uiteraard wonen in deze centra dus onze meeste leden. Onze actieradius reikt nu echter al verder en hebben we enkele leden in Waubach—Eygelsheven, Kerkrade en Geleen. We zoeken in deze en andere plaatsen steunpunten om „Humanitas” bekend te maken en ons leden-tal daar ook op te voeren.

Hier is dus werk aan de winkel voor de leden en toekomstige leden in die plaatsen.

Het bestuur van de in Mei '50 opgerichte (eigenlijk heropgerichte) afdeling had als eerste devies in haar programma staan: Ledenwerving. Als deze zou slagen en daar twijfelden we niet aan, zouden we de gezinsverzorging ter hand nemen.

Dank zij de activiteit van enkele leden (o.a. de echtgenote van de secretaris) is die werfactie geslaagd te noemen. Het moet ons echter van het hart, dat er nog meer bereikt was, als sommigen er geen papieren actie van hadden gemaakt of... rustig thuis bleven. Het meeste succes werd en wordt bereikt door gesprekken van mens tot mens en volgens ingewijden is dit een speciaal vrouwelijk werk, hoewel het vele mannen ook niet slecht aangaat. De propaganda voor een jonge organisatie als „Humanitas”, die op vele fronten vechten moet om burgerrecht te krijgen, mag niet verslappen. We moeten volhouden en ieder rechtgeaard lid alarmeren.

Niet zonder moeite en ondanks een dure advertentie, konden we met ingang van 1 Juni 1951 de eerste gezinsverzorgster aanstellen. Voor die datum was reeds in enkele gezinnen geholpen door tijdelijke krachten.

Op het ogenblik is de afdeling zo ver, dat ze 3 vaste gezinsverzorgsters in dienst heeft, 1 in opleiding, terwijl per 1 Mei 2 adspiranten aangenomen werden, die in het najaar een cursus gaan volgen.

Dat „Humanitas” op het gebied van de gezinsverzorging al naam krijgt — vooral door het bezielende werk van de eerstbenoemde — wordt o.a. bewezen

doordat andere organisaties onze hulp verschillende malen hebben ingeroepen en meestal niet tevergeefs. Hoewel sympathie-blijken niet ontbreken (o.a. van werkgevers) heerst er veel onkunde, wanbegrip en geringschatting over ons werk en onze vereniging. 'n Humoris-tisch staatje van onkunde over „Huma-nitas” demonstreerden in de zomer 1951 een paar verslaggevers, die aanwezig waren op een receptie van een sport-vereniging, waar we door vriendschaps-banden mee verbonden zijn.

Verslaggever A.: „Ik zie hier „Huma-nitas”.

Verslaggever B.: „Wat is dat voor een club? Welke kleuren zouden ze hebben?”

Verslaggever A.: „Ik weet 't niet”.

Een derde reporter lichtte hen toen in.

Daar zit voor ons, behalve een glim-lach, één les in. Als verslaggevers (al is het dan maar van plaatselijke bladen) zo onwetend zijn, hoe zal het dan ge-steld zijn in de eenvoudige harten en hoofden van onze gelijkgerichte land-genoten.

In woord en daad moeten we „Hu-manitas” bekend maken. Wat de gezins-verzorging in onze afdeling aangaat, begint een droombeeld vastere vormen te krijgen en is het onmogelijk dit te verwezenlijken. Dat droombeeld is: een gezinsverzorgingsapparaat met plm. 10 gezinsverzorgsters met daarnaast en daarboven een maatschappelijk werker (ster) Voor het verkrijgen van laatst-ge-noemde (o.i. onontbeerlijke functiona-rijs) zijn de contacten gelegd en de eerste instemmingen (met of zonder subsidie) ontvangen. Mogelijk ligt hier een werk-terrein voor enkele zuidelijke afdelingen, die willen samenwerken.

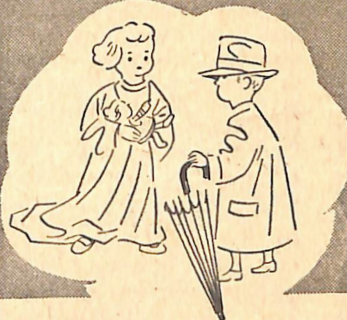
Als alle humanistisch denkende en han-delende mensen in de mijnstreek zich aansluiten en zich vast voornemen hun aandeel te leveren, dan kan het niet anders, of we bereiken ons gestelde doel. We zullen deze keer besluiten met de mededeling, dat het onze afdeling gelukt is 1350 Humanitas-loten te verkopen. Dit was 125 procent boven onze taak. Een eresaluut brengen we aan onze ge-zinsverzorgsters, die een belangrijk aan-deel in dit succes hadden. Een volgende maal hopen we, als de redactie ons plaatsruimte wil geven, de andere as-pecten van het „Humanitas”-werk te belichten.

NIEUWER-AMSTEL

Op 24 April belegde de afd. Nieu-
wer-Amstel een openbare propaganda-
avond in de Amstelkerk, alwaar de heer
C. v. d. Lende een lezing hield over de
arbeid voor onvolwaardigen. In een
gloedvol betoog schilderde hij het werk,
de organisatie voor en opleiding van
hen die door ongelukken of geboorte
niet alleen door het leven kunnen gaan.
De avond werd verder opgeluisterd door

Vader en Moedertje spelen

VROEGER...

EN NU ?

Toen we kleine kinderen waren leek het alsof een lange jurk en een paraplu ons tot grote mensen konden maken.En een pop was het kind.

Het spel van toen is de werkelijkheid van thans. Alleen... een poppenmaag heeft je niet te vullen. Dit éne verschil bezorgt ons al heel wat hoofdbrekens nu we als echte ouders voor ons gezin te zorgen hebben.

Dag-in dag-uit zoekt U naar de weg die U moet volgen om het beste voor Uw gezin te bereiken. Honderdduizenden andere Ne-derlandse huisvaders en huis-moeders hebben die weg al gevonden. Want tezamen zijn

zij als leden van een coöperatie eigenaars van de winkels en de overige bedrijven van die coöpe-ratie. Dat geeft hun voordeel en zekerheid. In hun eigen zaak krijgen zij het allerbeste voor hun geld en betalen zij niet meer dan beslist nodig is.

*U hoort er
ook bij!*

Coöperatie

Niet om het gewin - maar voor het gezin.

het draaien van enige films waarvoor de heer v. d. Jeugd zorg droeg. Men kreeg hierdoor een zeer duidelijke voor-stelling van de moeilijkheden welke overwonnen moesten worden en wat op dit gebied reeds bereikt was. De A.V.O. te Amsterdam had welwillend een pro-jectie-apparaat met enige films gratis ter beschikking gesteld. De aanwezigen volgden met grote aandacht deze prach-tige lezing en na de pauze werd van de gelegenheid om vragen te stellen druk gebruik gemaakt. Met een opwekking om belangstelling en een oproep om mo-rele en financiële steun voor het werk van Humanitas sloot de voorzitter om ruim 11 uur, na eerst de spreker en de medewerkers resp. de heren C. v. d. Len-de en v. d. Jeugd bedankt te hebben, deze zeer goed geslaagde propaganda-avond.

Met vreugde geven wij kennis van de geboorte van onze dochter

GESINA

Riet Beuke—Hulseboom
Henk Beuke

Amsterdam, 23 April 1952
Orteliusstraat 349 II.

REDACTIE:

J. de Bruijn - J. A. Terlingen
Redactie- en administratie-adres:
Vondelstraat 61, Amsterdam (W.)
Telefoon 89786